एकाइ १२ · जुन्को ताबेई

थप चुनौतीपूर्ण अभ्यास प्रश्न

पूर्णाङ्क ४८

उत्तर छुट्टै कागजमा लेख्नुहोस्।

१ ऊ बाट म [३]

तलको अनुच्छेद एउटी किशोरीबारे छ। यसलाई उनी आफैँले भनेको जस्तो बनाई प्रथम पुरुष एकवचनमा लेख्नुहोस्। अनि प्रथम पुरुषमा बदल्दा लिङ्गमा के भयो, लेख्नुहोस्।

ऊ बिहान सबेरै उठी। उसले झोला बोकी। ऊ डाँडामा पुगेर रमाई।

२ आदर तल माथि [३]

कोष्ठकमा दिइएको आदरमा वाक्य बदल्नुहोस्। कर्ता र कर्तामा लागेको ‘ले’ पनि हेर्नुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

क. तँ घर जान्छस्। (उच्च)
ख. उहाँ आउनुभयो। (सामान्य; कर्ता महिला)
ग. उनले खाना खाइन्। (उच्च)
घ. तिमी के गर्छौ? (सामान्य)
ङ. विशाल पढ्छ। (उच्च)
च. उहाँले चिठी लेख्नुभयो। (मध्यम; कर्ता पुरुष)

३ उद्देश्य कहाँ लुकेको छ? [३]

दिइएका वाक्यबाट उद्देश्य र विधेय छुट्याउनुहोस्। पहिले क्रियापद खोज्नुहोस्, अनि त्यसलाई ‘को?’, ‘कसले?’ वा ‘के?’ सोध्नुहोस्।

क. भोलि गाउँमा मेला लाग्ने छ।
ख. ताबेईको टोलीलाई शेर्पाहरूले बचाए।
ग. हिमालमा बिहानैदेखि हिउँ पर्दै छ।

४ उपसर्ग छ कि छैन? [३]

शब्दमा उपसर्ग भए ‘उपसर्ग + मूल शब्द’ गरी निर्माण प्रक्रिया देखाउनुहोस्। नभए किन छैन, लेख्नुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

क. अमर
ख. अनुचित
ग. अप्ठ्यारो
घ. बेरोजगार
ङ. उपकार
च. अजय

५ शिखर र सालको हिसाब [३]

तलको तालिकाले ताबेईका केही शिखर देखाउँछ। ताबेईको जन्म २२ सेप्टेम्बर १९३९ मा भएको थियो र उनको उचाइ ४ फिट ९ इन्च थियो। तालिकाका आधारमा हिसाब गर्नुहोस्।

शिखर	उचाइ (मिटर)	चढेको वर्ष
सगरमाथा	८,८४९	१९७५
किलिमन्जारो	५,८९५	१९८०
पुन्चाक जया	४,८८४	१९९२

क. सगरमाथा र पुन्चाक जयाको उचाइमा कति मिटर फरक छ?

ख. ताबेई १६ मे १९७५ मा शिखर पुग्दा कति वर्ष पूरा भएकी थिइन्? ध्यान दिनुहोस्, जन्मदिन सेप्टेम्बरमा पर्छ।

ग. एक फिटमा १२ इन्च हुन्छ भने ताबेईको उचाइ जम्मा कति इन्च थियो?

६ लाक्षणिक भनाइ खोल्नुहोस् [३]

जीवनीका यी भनाइमा शब्दको सिधा अर्थ होइन, अर्कै अर्थ लुकेको छ। प्रत्येकको लुकेको अर्थ लेख्नुहोस्।

क. अभावसँग सिँगौरी खेल्नु

ख. स्वीकृति पाउनु नै आधा हिमाल चढे जस्तो लाग्नु

ग. सफलताको शिखर चुम्नु

७ अपठित गद्यांश [५]

दिइएको गद्यांश पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्।

स्नेहाको बस

स्नेहा सानैदेखि गाउँको बाटोमा आउने बस हेर्थिन्। “म बस चलाउँछु” उनले एक दिन भनिन्। घरमा सबै हाँसे। “स्टेरिङ त केटाको काम हो,” काकाले भने। अठार वर्ष पुगेपछि स्नेहाले बजारको चालक तालिममा नाम लेखाइन्। कक्षामा बाह्र जना केटा र उनी एक्ली केटी थिइन्।

चालक अनुमतिपत्र पाएपछि पनि बाटो सजिलो भएन। तीन जना बसधनीले उनलाई काम दिन मानेनन्। एक जनाले भने, “यात्रुले डराउँछन्।” चौथोले एक महिना परीक्षा लिन राखे। पहिलो दिन पछाडिको सिटका बुढा बाले सोधे, “चालक कहाँ छ?” स्नेहाले मुसुक्क हाँसेर बस अगाडि बढाइन्।

एक वर्षपछि तिनै बाले बसबाट झर्दा भने, “यो छोरीले चलाएको बसमा मन ढुक्क हुन्छ।” अहिले गाउँका तीन जना केटीले चालक तालिमको फाराम भरेका छन्। स्नेहा भन्छिन्, “बाटो मैले मात्र हिँडेको होइन, पछि आउनेका लागि पनि खोलेको हुँ।”

क. स्नेहाको बाटोमा कुन दुई अवरोध आए?

ख. बुढा बाको सुरुको प्रश्न र पछिको भनाइबिचको फरकले के देखाउँछ?

ग. ‘चौथोले एक महिना परीक्षा लिन राखे।’ को उद्देश्य र विधेय लेख्नुहोस्।

घ. ‘स्नेहा भन्छिन्।’ लाई उच्च आदरमा बदल्नुहोस्।

ङ. स्नेहा र ताबेईमा कुन कुरा मिल्छ?

८ एउटै अर्थ फरक रूप [४]

गाढा अंशको सट्टा उपसर्ग लागेको एउटा शब्द राखी वाक्य छोटो पार्नुहोस्। शब्दमा कुन उपसर्ग छ, कोष्ठकमा लेख्नुहोस्।

क. **काम नपाएका** युवा विदेश गए।
ख. दुई गाउँले **सँगै मिलेर काम** गरे।
ग. उनी **पढ्न नजान्ने** थिए, तर छोरीलाई पढाए।
घ. बाटोमा पसल राख्नु **कानुनले नमान्ने काम** हो।

९ त्रुटि पहिचान र सुधार [४]

तलको अनुच्छेदमा चन्द्रविन्दु छुटेका आठओटा त्रुटि छन्। तिनलाई पहिचान गरी अनुच्छेद शुद्ध पारेर कापीमा लेख्नुहोस्।

हामी गाउ फर्कदै थियौ। हिउको चमकले आखा पोल्यो। म अगाडि गए, उहा पछाडि आउनुभयो। सधै यस्तै हुन्छ।

१० भाव विस्तार [४]

दिइएको पङ्क्तिको भाव विस्तार गर्नुहोस्।

अभाव, चुनौती र प्रतिकूलतासँग सिँगौरी खेल्दै सफलताको शिखर चुम्नु महान् व्यक्तिको लक्षण हो।

११ जीवनी लेखन [५]

तलका बुँदा एउटी काल्पनिक शिक्षिकाका हुन्। यिनका आधारमा १२०–१५० शब्दको जीवनी लेख्नुहोस्। बुँदा जस्ताका तस्तै नसारी ‘त्यसपछि’, ‘यसै क्रममा’, ‘साथै’ जस्ता शब्दले जोड्नुहोस्।

नाम: शान्ता; जन्म: वि.सं. २००८, पहाडको एउटा गाउँ; बुबा: किसान; बाल्यकाल: गाउँमा विद्यालय नभएकाले दुई घण्टा हिँडेर पढ्न जानु; वि.सं. २०२५: एस.एल.सी. पास; वि.सं. २०२८: गाउँमा पहिलो विद्यालय खोल्नु; योगदान: चालिस वर्ष छोरीहरूलाई पढ्न प्रेरित गर्नु; सम्मान: जिल्लाको उत्कृष्ट शिक्षक पुरस्कार; निधन: वि.सं. २०७८

१२ तर्क र प्रतितर्क [४]

दिइएको भनाइको पक्षमा एउटा तर्क र विपक्षमा एउटा प्रतितर्क दिई आफ्नो निष्कर्ष लेख्नुहोस्।

“ज्यान जोखिममा राखेर हिमाल चढ्नु बुद्धिमानी होइन।”

१३ सोच्नुहोस् [४]

तर्कसहित उत्तर लेख्नुहोस्।

ताबेई आङ छिरिङ शेर्पासँग शिखर पुगिन्, तर संसारले प्रायः ‘सगरमाथा चढ्ने पहिलो महिला ताबेई’ मात्र सम्झन्छ। यो न्यायपूर्ण हो? जीवनी लेख्दा साथ दिनेको नाम कति ठाउँ पाउनुपर्छ?

१४ क्रियाकलाप: हाम्रो ठाउँको ‘पहिलो’ (अङ्क नदिइने)

आफ्नो गाउँ वा टोलमा कुनै काम सबैभन्दा पहिले गर्ने व्यक्ति (पहिलो शिक्षिका, चालक, स्वास्थ्यकर्मी, खेलाडी) खोज्नुहोस्। अनुमति लिएर उहाँसँग वा उहाँलाई चिन्ने मान्छेसँग कुरा गरी कापीमा तालिका बनाई टिप्नुहोस्। अन्त्यमा पाँच वाक्यको छोटो जीवनी लेख्नुहोस्।

नाम र काम	कहिले सुरु गर्नुभयो	सबैभन्दा ठुलो अवरोध	अरूका लागि के भयो

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
https://science-playground.com/learn/grade-8-nepali/junko-tabei